

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Aleksander
Nazwisko: Furmański
Miejsce urodzenia: Wola Rzędzińska
Data urodzenia: 25-02-1904
Imię ojca: Józef
Imię matki: Ewa
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Materiały operacyjne PUBP w Strzelinie dot. Aleksandra Furmańskiego. W obawie przed aresztowaniem przez UB jako b. członek AK i tarnowskiego WiN, mieszkający w miejscowości Gnojna w pow. Strzelin od roku 1946 postanowił przedostać się do Zachodniej Europy. Zatrzymany przez WOP, przekazany do PUBP w Zgorzelcu 02.06.1949. Podczas transportu do WUBP we Wrocławiu do dalszego śledztwa 12.06.1949 zbiegł z pociągu. Od tego momentu był poszukiwany przez WOP i UB w całej Polsce. Dep. II MBP założył sprawę poszukiwawczą aktywną nr CB 12/169/PA/51. PUBP w Strzelinie wraz z PUBP w Tarnowie podjęły w dotychczasowych miejscach zamieszkania działania operacyjne poprzez werbunek agentury, próbę ustalenia osób miejsca pobytu i dotychczasowych kontaktów osobowych. Wobec ustalenia przez działania agenturalne Dep. II MBP miejsca pobytu Furmańskiego w RFN poszukiwania odwołano 20.08.1952, kontynuując nadal rozpracowanie. Rozpracowanie zakończono i materiały złożono 25.07.1955 w archiwum WUBP we Wrocławiu pod sygn. 3410/II. W 1960 roku włączono całość materiałów do sygn. 63155/II.	Akta o sygn. IPN Wr 024/3922, t. 1-2 (63155/II).	

Materiały operacyjne PUBP w Tarnowie z lat 1948-1957 dot. Aleksandra Furmańskiego i innych żołnierzy AK i członków WiN z Woli Rzędzińskiej i powiatu tarnowskiego. Po zakończeniu sprawy poszukiwawczej w 1952 roku kontynuowano rozpracowanie w ramach Sprawy wstępnego agenturalnego rozpracowania krypt. "Płomień". Sprawę założono 07.08.1953 pod nadzorem Wydziału III WUBP w Krakowie i MBP także na współpracowników Furmańskiego z WiN w tym ukrywających się przed UB. Po ustaleniu miejsca pobytu w RFN uzyskano informacje o służbie Furmańskiego w Polskich Kompaniach Wartowniczych przy armii USA w RFN. Na rodzinę i znajomych założono w Polsce pełną kontrolę korespondencji. Sprawdzano możliwość podjęcia działalności szpiegowskiej przeciwko PRL. Wobec zakończenia spraw wobec pozostałych osób przechodzących w sprawie "Płomień" przekształcono ją w Sprawę Agenturalno-Grupową nr 22/A/55. Założona 20.07.1955 przez PUdsBP w Tarnowie na Aleksandra Furmańskiego i osoby z którymi będąc na emigracji utrzymywał kontakt. Poprzez liczną zwerbowaną w otoczeniu rodziny uciekiniera prowadzono działania zmierzające do jego powrotu do kraju. Wykorzystano m. in. inf. "Zygmunt", "Pszczelarz", "Zegar". Sprawę zakończono wobec powrotu rozpracowywanego do Polski w grudniu 1956, a materiały złożono 15.04.1957 w archiwum Wydziału "C" KWMO w Krakowie pod sygn. 2530/R.

Akta o sygn. IPN Kr 010/9302, t. 1-2 (9468/II).

Po powrocie do Polski w grudniu 1956, na polecenie Wydziału II KWMO w Krakowie zmieniono formę rozpracowania Aleksandra Furmańskiego. SB KPMO w Tarnowie założyła 15.04.1957 Sprawę Ewidencyjno-Obserwacyjną nr 3402/F. Z rozpracowywanym po powrocie przeprowadzono kilka rozmów operacyjnych, z których nie uzyskano wartościowych informacji i zrezygnowano z ewentualnego werbunku. Do aktywnego rozpracowania Furmańskiego wykorzystano agenturę z Woli Rzędzińskiej użytą w poprzednich sprawach oraz nową jak TW ps. "Żytomierski". Kontynuowano nadal kontrolę korespondencji. Rozpracowanie zakończono i materiały złożono 16.09.1960 w Archiwum Wydziału "C" KWMO w Krakowie pod sygn. 4146/R. W 1967 roku przesygnowano do nr 9468/II.

Akta o sygn. IPN Kr 010/9302, t. 1-2 (9468/II).

Materiały operacyjne z lat 1946-48 oraz dokumentacja Sprawy Obiektowej krypt. "Wino" założonej przez Wydział III WUBP w Krakowie w 1948 w celu rozpracowania struktur terenowych WiN w woj. krakowskim. W tomie 9,11,14 sprawy rozpracowanie tarnowskich struktur WiN. Doniesienia agentury, meldunki jednostek UB, plany pracy, dokumentacja administracyjna ze sprawy "Wino". W maju 1949 PUBP w Tarnowie podjęło kolejną akcję przeciwko pozostającym na wolności członkom WiN z placówek gminnych organizacji. Zatrzymano wówczas członków WiN z Woli Rzędzińskiej oraz z placówki w Gumniskach którą kierował Furmański. Po uzyskaniu o tym informacji podjął decyzję o ucieczce z Polski, a w międzyczasie UB w Tarnowie rozpoczęło jego poszukiwania w celu aresztowania. Od tego momentu w aktywnym rozpracowaniu PUBP/KPMO w Tarnowie.

Akta o sygn. IPN Kr 075/27, t. 9, 11, 14 (42/OB).

Sprawa Obiektowa (SO) krypt. "Akademia", prowadzona przez Wydział III WUBP/KWMO w Krakowie w latach 1945-1969 dotycząca rozpracowania osób związanych z AK z terenu woj. krakowskiego. Akta zawierają m.in. meldunki specjalne, wykazy, statystyki, materiały administracyjne powiatowych urzędów bezpieczeństwa z terenu województwa krakowskiego dot. akcji ujawnienia żołnierzy podziemia niepodległościowego od lutego 1947. Aleksander Furmański figuruje w t. 37 jako b. żołnierz AK, WiN, który wrócił z RFN w 1956 roku, a następnie działając w Związku b. Żołnierzy AK wstąpił do ZBOWiD. W związku z tym był rozpracowywany przez Wydział III KWMO w Krakowie i RSB KPMO w Tarnowie w ramach kontroli operacyjnej ZBOWiD jako "wrogi element" w tej organizacji.

Akta o sygn. IPN Kr 075/18, t. 37 (29/OB).

Charakterystyka nr 200 sporządzona w latach 1985-1986 w Wydziale "C" WUSW w Krakowie dot. organizacji "Wolność i Niezawisłość" (WiN) Okręg Krakowski, działającej na terenie województwa krakowskiego w okresie od września 1945 do października 1947. Do zbiorczego opracowania dołączono kwestionariusze osobowe członków organizacji, prasę konspiracyjną WiN, dokumenty programowe i informacje o działalności WiN. Aleksander Furmański ps. "Grom", "Powała" figuruje w charakterystyce jako żołnierz AK, komendant placówki AK Gumniska koło Dębicy i Pleśna koło Tarnowa. Po rozwiązaniu AK wstąpił do WiN, pozostając szefem placówki WiN w Gumniskach i szefem podrejonu "Wschód" Rady WiN Tarnów. Jesienią 1946 w obawie przed aresztowaniem, wobec częściowego rozbicia tarnowskiego WiN wyjechał na teren woj. wrocławskiego do pow. Strzelin. Zatrzymany przez WOP i przekazany 02.06.1949 PUBP w Zgorzelcu, skąd zbiegł podczas transportu do WUBP we Wrocławiu. Ponownie podjął próbę przekroczenia granicy i przez Czechy przedostał się do Niemiec.

Akta o sygn. IPN Kr 074/199, t. 1-8 (200/X).